

ПРОФИЛ И МИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ ПО ПРОЕКТА SFERA

проф. Антони Славински

SFERA е двугодишна програма, създадена да подпомогне европейските региони да използват оптимално структурните фондове за развитие на мрежите с информационни и комуникационни технологии и структурите за изследвания и развитие. SFERA се опитва да установи мост между структурните фондове и рамковите програми за изследвания и развитие. Целта на SFERA е да интегрира усилията на 7-ма рамкова програма, Европейските региони, Главна Дирекция "Информационно общество и електронни медии" и страните – членки за установяване на най-добрите практики за използване на средства от структурните фондове за развитие на широколентовия достъп и използването му за развитие на европейските региони. Един опит за български прочит на абривиатурата би могъл да звучи така "Структурни Фондове за Европейски Регионален **Н**Апредък" (СФЕРА).

Проектът се реализира от следните организации:

- Telecom Castilla-La Mancha (**TCLM**), Spain. TCLM е алтернативен оператор, създаден по инициатива на регионалното правителство на Castilla-La Mancha, ориентиран към предлагане на глобални телекомуникационни услуги, осигуряващ гарантиран достъп на всички граждани и предприятия от региона. TCLM също така предлага и транзитен пренос и радио и телевизионно разпръскване.
- Rose Vision (**ROSE**), Spain. ROSE е компания от обхвата на малките и средни предприятия, създадена 1999 година с визия да развива инженерингови проекти в областта на електронната търговия, предаването на данни, мултимедийните и радио разпръсквателните технологии.
- Astrium (**ASTR**), France. ASTR е компания 100% собственост на EADS (the European Aeronautic Defense and Space Company). ASTR е натрупала над 25 годишен опит във всички сфери на сателитните технологии и системи като дистанционно наблюдение и изследване на земната повърхност, телекомуникации, навигация и транспорт. ASTR е добре известна компания като главен контрактор и системен интегратор. Компанията има голям опит като координатор и участник в множество проекти по шеста рамкова програма като TWISTER, TANGO, NET-ADDED и RURAL WINGS.

- SES-ASTRA (**ASTRA**), Luxembourg. ASTRA оперира ASTRA Satellite System, предлагайки широк набор от широколентови и радио разпръсквателни решения на базата на спътникови технологии.
- ASTER S. Cons. p.a. (**ASTER**), Italy. ASTER е Агенция за технологично развитие на областта Emilia Romagna, основана през 1985 година с цел да промотира конкурентната способност на региона чрез трансфер на технологии и иновации. Агенцията е натрупала значителен опит в координирането и ръководството на европейски проекти и мрежи. В момента е част от консорциум заедно с университетите в региона, с регионалната търговска камара, с регионалната асоциация на предприемачите.
- **IVSZ**, Hungary. IVSZ е асоциация на унгарските IT компании, обединяваща интересите на над 350 члена. Асоциацията иницира програми за изследване, развитие и иновации, промотира използването на структурни фондове за интеграция на по-слабо развитите региони.
- **ARIES**, Romania. ARIES е най-голямата професионална асоциация на румънските IT компании с над 420 члена. Асоциацията има богат опит по провеждане на изследвания в областта на информатиката и науката. Радва се на завидна позиция в публично-частното партньорство с органи като Министерството на комуникационните и информационни технологии, Министерството на образованието и изследванията, Министерството на икономиката и търговията и други местни институции.
- **BASSCOM**, Bulgaria. БАСКОМ е добре известна у нас Асоциация на софтуерни компании с над 45 члена измежду водещите фирми, разработващи софтуер.

Искам да обърна внимание не само на отличната представителност на екипа, заел се с изпълнението на тази програма, но и на голямото разнообразие от инициативи и институции с регионален обхват специално в Испания и Италия, организирани да подпомагат използването на кохезионния и структурните фондове. Неща, които предстоят да бъдат развити и у нас, но поне след като започнем да разпознаваме собствените си региони...

Предвиждат се следните етапи на изпълнение:

1. Сравнителен анализ на информационните и комуникационни технологии в регионите. Целта е да бъдат определени набор от индикатори, които да представят икономическото, техническото и

регулаторно състояние под формата на бенчмаркинг-проучване за регионите, включени в изследването. Да бъдат изготвени отчети, описващи текущото състояние за отделните региони въз основа на избраните индикатори. Да бъдат направени набор от сравнителни сценарии на база бенчмаркинг отчетите, както и набор от осъществими целеви сценарии, които биха могли да бъдат приложени и осъществени, при условие, че бъдат използвани структурни фондове.

2. Анализ на регионалните стратегии при програмирането на структурните фондове. Задачата е да бъде направена селекция от регионални стратегии и програми за действие в контекста на използване на структурни фондове. Да се обърне особено внимание върху конкретни действия, изискващи използването на ИКТ, широколентов достъп и услуги, сателитни технологии и приложения. Всяка страна подготвя Case Study за конкретен проект, изпълнен с иновативни методи и свързан с R&D в сектора ИКТ и широколентовия достъп.
3. Анализ на добрите практики. Развитие на широколентовия достъп в селските райони. Анализ на добри практики за преодоляването на цифровото разделение в трудно достъпните региони на Европа. Идеята е да бъдат идентифицирани типовете сателитни услуги с потенциал за преодоляване на широколентовото разделение в Европа. Да бъде извършен преглед на технологиите и възможностите за конвергенция с WiMAX, Mobile, WMN, WiFi Mesh и др. Да се извърши анализ на успешни бизнес решения и модели с иновативен характер при предоставянето на широколентов достъп. Да се разработи база с информация за развитието на широколентов достъп в ЕС и възможността за интеграция на сателитните технологии.
4. Създаване на "ИКТ съвет за използване на структурните фондове". Управителният съвет за използване на структурните фондове е група от експерти, която ще се среща на всеки 6 месеца. Основните цели на съвета са дефиниране на политиките, създаване на стратегически планове за действие, идентифициране на ключовите фактори за развитие във всеки един регион. Съветът ще прави годишен отчет, като ще разпространява данните от направените проучвания.
5. Разпространение на натрупания опит и публичност. Целта е да се установят контакти и условия за информационен обмен, като при необходимост да се изградят съответните механизми за това, за обмен на информация между администрацията, националния регулаторен орган, регионалните мрежи, както и включване на други

инициативи, които да обезпечат различни R&D дейности, касаещи развитието на ИКТ. Да се повиши готовността и ефективността на работните групи, свързани с дейностите, реализирани чрез SFERA. Да разпространят добрите практики и рекомендации на SFERA, а също така и на работните програми, съвместно с националните и европейски регулаторни и политически органи, свързани с развитието на R&D в областта на ИКТ.

Следвайки изпитаната практика всеки нов проект да ползва в максимална степен постигнатите резултати от предходни проекти, SFERA ползва резултатите на следните завършени европейски проекти:

- **UNDERSTAND;**
- **TRANSFORM;**
- **ESPON;**
- **BISER.**

В ползрението на проекта са различни разработки и инициативи на световни и европейски организации като:

- **ITU;**
- **EUROSTAT;**
- **“i2010 benchmarking framework”;**
- **“Broadband coverage in Europe”.**

Кратка справка за дадените по-горе проекти и организации е дадена в таблица 1.

Таблица 1

European Projects

- **UNDERSTAND - European Regions UNDER way towards STANDard indicators for benchmarking the Information Society** - was an Interreg IIIc project that compared and evaluated regional development of the information society.
- **TRANSFORM - Benchmarking and Fostering Transformative Use of ICT in EU Regions** - is a Specific Support Action in the 6th Framework Programme of European Commission. It started on the 1st of January, 2006. The project focuses on “transformative” uses of ICT in European regions, and on exploring how they impact on regions’ performance in the knowledge based economy and society.
- **ESPON project 1.2.2 “Telecommunication Services and Networks: Territorial Trends and Basic Supply of Infrastructure for Territorial Cohesion”** a research project conducted within the framework of the ESPON 2000-2006 Programme, partly financed through the INTERREG Programme.
- **BISER - Benchmarking the Information Society: e-Europe Indicators for European Regions** - was an IST-2000 project with the objective to develop, define and pilot statistical indicators for measuring and benchmarking the impact of the Knowledge Economy on Europe’s regions.

European and International initiatives:

- **ITU - International Telecommunication Union**, the leading United Nations agency for information and communication technologies. As the global focal point for governments and the private sector, ITU’s role in helping the world communicate spans 3 core sectors: radio communication, standardization and development. As a United Nations agency, the ITU has an obligation to identify, define, and produce statistics covering its sector - the telecommunication/ICT sector.
- **EUROSTAT**, the Statistical Office of the European Communities. Its mission is to provide the European Union with high-quality statistical information. For that purpose, it gathers and analyses figures from the national statistical offices across Europe and provides comparable and harmonised data for the European Union to use in the definition, implementation and analysis of Community policies.
- **i2010 benchmarking framework**, which is based on a list of key indicators endorsed by the i2010 High Level Group in April 2006. The list builds upon the indicators used to benchmark eEurope, the predecessor of i2010, but also focuses on more complex issues of impact and usage of technologies in the wider economy
- **Broadband coverage in Europe**, which is a report of i2010 initiative aimed at delivering the final results of the survey on Broadband coverage and take-up across Europe at the end of 2006.

За да се създаде оптимална среда за оценка на състоянието на широколентовите технологии в различните региони, се разработва списък на индикатори, позволяващи реална и справедлива оценка, както на моментното състояние, така и на динамиката на развитие. В процес на изследване и взаимно обсъждане са параметри и индикатори, еднакви за всички изследвани региони, които от една страна отговарят на общоприетите индикатори от предишни изследвания и статистически проучвания, а от друга страна са достъпни в момента или в близко бъдеще в регионите на новоприетите страни – членки.

За по-голяма яснота ще покажа един индикативен списък на параметри и индикатори, които са предмет на изследване и обсъждане:

- параметри, отразяващи достъпността на широколентова мрежа и услуги спрямо броя на къщите в региона. Тук се включват индикатори като брой на ADSL линии, брой на LLU, брой линии с Fiber to the Home, брой абонати на LAN/WLAN, брой абонати на мрежи за кабелна

телевизия, предлагащи широколентов достъп до интернет, брой абонати на RLAN. Специфичен индикатор е броя цифрови линии, способни да осигурят при поискване ADSL.

- параметри, отразяващи достъпността до широколентова мрежа и услуги по отношение на покритието на процент от населението в региона. Към тази група параметри се отнасят индикатори като процент от населението с покритие на услугата UMTS, процент от населението с покритие на услугата пренос на данни чрез GPRS/EDGE, процент от населението с покритие на услугата WiMAX.
- параметри, определящи достъпността до широколентова мрежа и услуги спрямо броя на предприятията в региона. Тук се отразява броя предприятия ползващи достъп чрез SHDSL/HDSL, процент от предприятията свързани към мрежи тип LAN/WLAN, общ брой компютри ползвани в предприятията в региона, процент на служителите ползващи интернет и други.
- параметри, показващи степента на осигуреност със широколентови услуги на училища, университети и научно изследователски центрове в региона. Тук е необходимо да бъдат отрязани броя на висшите учебни заведения и научни центрове с достъп до интернет със съответните скорости (над 1 Gbps или над 100 Mbps например, броя средни училища със съответната скорост на достъп до интернет и др.
- параметри, отразяващи икономическите характеристики на региона, влияещи върху развитието на широколентовите мрежи и услуги. Тук се отразява технологичното разнообразие на предлаганите услуги, възможността за избор на оператор, броя на операторите, предлагащи услуги за пренос и съответно за достъп, броя и процента на заетите в сферата на изследването и развитието, процент на заетите в сферата на високите технологии, разходите за изследване и развитие и други.
- параметри, отразяващи регулаторните постановки действащи в съответната държава, доколкото в регионите не функционират различни регулаторни механизми. Тук се изследват степента на либерализация, степента на конкуренция, методите на провеждане на конкурси за ограничен природен ресурс и други.

Наличието на всички тези индикатори създава необходимата предпоставка за създаване на добра оценъчна база, която би позволила всеки от регионите да бъде класиран и характеризиран по подходящ начин.

Това ще даде възможност да бъдат генерирани най-добрите препоръки и да бъдат дадени за пример най-успешните подобни случаи на реализирани ИКТ проекти, финансирани от структурните фондове. От особено важно значение е възможността за наблюдение на динамиката по отношение на ширококоловите технологии и услуги във всеки регион, тъй като това ще бъде най-добрият показател за правилното използване на структурните фондове за конкретната цел.

Използването на различните европейски фондове по тяхното точно предназначение е може би най-важната задача на програмата. Тук ще се разчита в максимална степен на богатия опит натрупан в страни като Франция, Италия и Испания. Имат се в предвид следните фондове:

- структурни фондове, действащи в периода 2007 – 2013 година с основни приоритети (1) конвергенция осъществяваща ръст и създаване на нови работни места в най-слабо развитите региони, (2) регионална конкурентноспособност и висока заетост и (3) териториално коопериране постигащо балансирана интеграция на европейска територия.
- Три други фонда – Европейски фонд за регионално развитие, Европейски социален фонд и Кохезионен фонд.

Фиг. 1

**Objectives, Structural Funds and instruments
2007-2013**

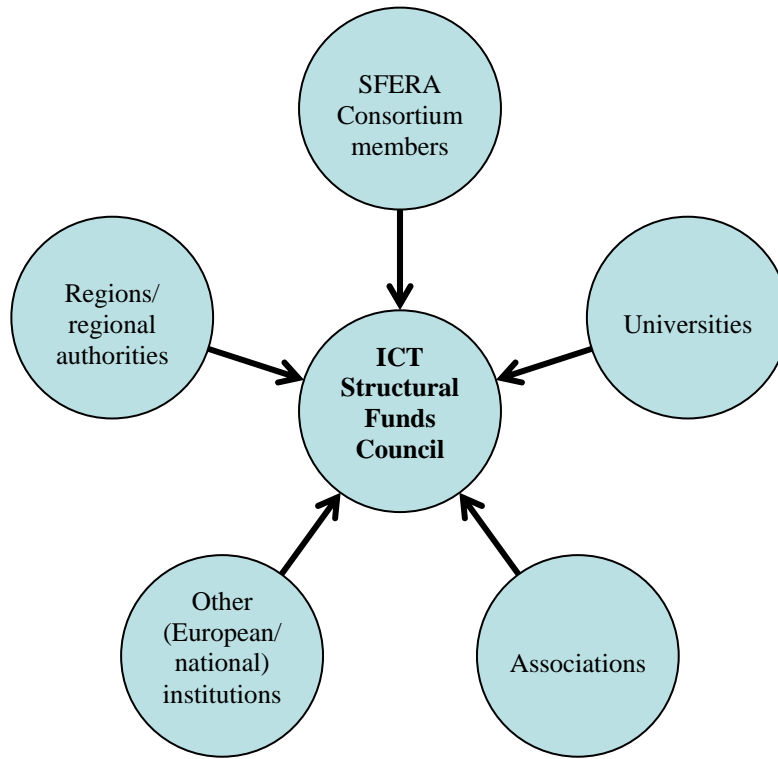
Objectives	Structural Funds and instruments		
Convergence	ERDF	ESF	Cohesion Fund
Regional Competitiveness and Employment	ERDF	ESF	
European Territorial Cooperation	ERDF		

Programmes and Instruments	Eligibility	Priorities	Allocations
Convergence objective			81.7% (EUR 251.33 bn)
Regional and national programmes ERDF ESF	Regions with a GDP/head <75% of average EU25	<ul style="list-style-type: none"> •innovation; •environment/ risk prevention; •accessibility; •infrastructure; •human resources; •administrative capacity 	57.6% EUR 177.29 bn
	Statistical effect: Regions with a GDP/head <75% of EU15 and >75% in EU25		4.1% EUR 12.52 bn
Cohesion Fund including phasing-out	Member States GNI/head <90% EU25 average	<ul style="list-style-type: none"> •transport (TENs); •sustainable transport; •environment; •renewable energy 	20.0% EUR 61.42 bn
Regional competitiveness and employment objective			15.8% (EUR 48.79 bn.)
Regional programmes (ERDF) and national programmes (ESF)	Member States suggest a list of regions (NUTS I or II)	<ul style="list-style-type: none"> •Innovation •environment/risk prevention •accessibility •European Employment Strategy 	15.5% EUR 38.4 bn
	"Phasing-in" Regions covered by objective 1 between 2000-06 and not covered by the convergence objective		3.4% EUR 10.38 bn
European territorial co-operation objective			2.44% (EUR 7.5 bn.)
Cross-border and transnational programmes and networking (ERDF)	Border regions and greater regions of transnational co-operation	<ul style="list-style-type: none"> •innovation; •environment/ risk prevention; •accessibility •culture, education 	<i>of which:</i> <i>77.6% cross-border</i> <i>18.5% transnational</i> <i>3.9% interregional + ENPI</i>

Фиг. 2

И накрая, но не последно по значение, е създаването на "ИКТ съветът за използване на структурни фондове", както и работните групи към него. На фиг.3 са показани институциите, заинтересовани и участващи в създаването и дейността на съвета. Освен членовете на консорциума ще бъдат привлечени и регионалните институции, висшите учебни заведения, неправителствените и браншови организации, както и други европейски формирания, интересувани се от описания проблем. Този кръг от заинтересовани всъщност оформя и административния капацитет на евро регионите, поне в страните с по-дълъг стаж в общността.

Фиг. 3